

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Difficultas III. An sumatur Bonitas vel Malitia à fine?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

DIFFICULTAS III.

An sumatur Bonitas vel Malitia à fine?

PREMITTO I. *Non posse dici, quòd finis sit circumstantia aggravans*: quia hæc est accidentalis, & tamen finis non se habet tanquam accedens, respectu actionis. Non etiam finis est circumstantia mutans speciem, quia primò illam constituit: neque enim in intentione, ante finem, præsupponitur specificatio.

Procedit autem id de fine intrinseco non de extrinseco. Actio exterior respicit finem non nisi tanquam circumstantiam: quia eadem manere potest, ob quemcunq; finem fiat: non erit autem eadem entitativè intentio ex alio fine; respectus enim unius finis, non est respectus alius finis.

PREMITTO 2. *Posse ab una eademq; intentione, duos non solum inadæquatos, sed etiam adequatos fines respici.* Ratio, quia assensus conclusio- nis potest haberi ex duabus præmissis inadæ- quatè concurrentibus, & propter duo motiva æqualia, potest eidem objecto assentiri intelle- ctus, cur non ergo & voluntas. Porro illa plu- ra motiva non se habebunt, ut componentia eundem actum, neq; tanquam partes integran- tes ejusdem, si enim actus indivisibilis est, quo- modo partes componententes habebit? sed erit il- lic non nisi indivisibilis tendentia in plura obje- cta, quæ sunt extrinseca actui: & nec in tenden- tia, nec in se identificantur sibi; ad eum planè modum, quo dum dico, Petrus non est lapis, ead- em indivisibilis entitas est expressio & Petri, & lapidis; licet nec Petrus, nec lapis, inter se iden- tificentur, habentq; se in ordine ad illum actum per modum non nisi termini, & objecti.

Posito autem, quòd diversi fines diversis acti- bus attingantur, illi actus non possunt fieri unum identificatione: quia implicat duo distin- cta realiter identificari: non etiam possunt fieri unum, hoc est unitum; non enim ad se ordi- nantur ut materia & forma: nec possunt fieri unum unitate consimili ei, quæ contingit, dum intenduntur gradus spirituales: quia licet loca- liter uniri possint, non tamen unientur unione intensiva: quia illi actus cum sint circa diver- sos fines, sunt diversæ rationis, habentq; se sic- ut frigus & albedo, quæ se non intendunt: & etiam si essent circa eosdem fines conjungeren- turq; non se intenderent: nam intentio red- dit aliquid magis operativum & efficax, ordi- natq; entia ut se invicem juvent, nec æque se bene habent, si sigillatim ponantur. Jam au- tem una intentio non redderet magis operati- vam aliam, nec ordinantur à natura, ut se invi- cem juvent. Hinc nec deposcent simul se- cum stare &c. Et sicut duæ visiones non fa- ciunt magis visum sed pluries, ita & illæ cog- nitiones.

PREMITTO 3. *Nullam actionem humanam esse sine fine.* Ratio, quia omnis actio humana est voluntaria, si voluntaria. Ergo ex præcognitio- ne finis.

DICENDUM est. *Desumi moralitatem actio- nis humane à fine.*

PROBATUR I. Quia actio formaliter mora- lis, accipit moralitatem ab objecto. Ergo & à fine supple intrinseco. Finis enim intrinseco & objectum verbis differunt.

PROBATUR 2. Ex absurdis, quia aliàs seque- retur, omnes actiones esse æquales, à quo enim una præ alia attolleretur, si non ab objecto & fine?

PROBATUR 3. Consensu còmmuni Auctorum.

NO T O I. Quod attinet ad electionem me- diorum; vel intentio boni finis, est causa ele- ctionis boni medii, & sic quòd melius est medium, melior erit intentio; quia medium tunc transit in objectum: Et ita melior est intentio, titulo mortificationis exhauriendi pus, quàm osculan- di terram, vel intentio esset causa electionis ma- li medii, & sic ipsa intentio erit quidem intentio boni, quia supponitur finis ipse esse bonus, sed non erit bona: quia bonum est ex integra cau- sa; non esset autem ex integra causa, si involve- ret mali volitionem. Casu autem quo præscin- dat intentio efficax à mediis; relinquendo hoc scilicet decernendum pro posteriori, si electio fiat mali medii, intentio transacta erit bona; quan- do enim fiebat, erat bona, quando autem facta, non potest non esse facta, qualis facta fuit, adeo- que bona: si tamen adhuc duraret actus, debe- ret non continuari: quia jam non maneret bo- na, accedente scilicet circumstantia malæ ele- ctionis.

NO T O 2. cum Arriaga, si quis habeat bo- num finem, & eligat malum medium, minui malitiam ipsius medii: Ratio, quia quando o- stenditur minus curari malitia, minuitur volun- tarium erga malitiam; hoc autem tum tempori- fit: quia non eligit medium, nisi intuitu finis, qui censetur bonus. De hoc dubio vide Arria- gam D. 15. tota Sect. 6.

NO T O 3. Quid sit sentiendum: An bonitas, vel malitia electionis, præcisè ex mediis suma- tur? Indubiè sumitur ex medio malitia. Et sic si quis velit eleemosynam in sua intentione, & eligat furtum tanquam medium, electio illius est mala, quia est circa objectum malum, prole- quendo illud.

Sed præcisè à bono medio, desumiturq; bo- nitas electionis, & quidem bonitas novæ speciei? Negat Vasq. cum distinctione loquitur Suarez; sed affirmat S. Thom. Tann. & cum illis Arria- ga, d. 15. n. 26.

RATIO, quia potest directè ipsummet illud medium attingi, adeoque potest voluntas illud propter se amare, non per exclusionem, ne re- feratur bonitas illius ad aliud, nempe finem; sed

sed per exclusionem non attractionis directæ, potius illud directè appetendo: & cum etiam medium in se specialem bonitatem habeat, quare illa directè in se appetita, non adferet bonitatem specialem? sicut adferunt bonitates aliae. Et certè melius est eligere martyrium propter Deum sumè dilectum, quàm propter eundem eligere deambulationem; & tamen hic diverfitas venit nonnisi à medio.

Neque valet si dicas, in electione melioris medii, crescere meritum nonnisi ratione intentionis, quæ tunc est intensior; quia nullà positâ majori intentione, non repugnat illam bonitatem desumi. Argumentumque factum procedit de tendentia in ipsummet medium melius quàm tale; ad quod per accidens se habet intensior intentio. Urget etiam Arriaga, quòd voluntas pro sua libertate possit amare intensè levem aliquam mortificationem & remissè valde amare aliam longè majorem; nullaque posita melioritate in fine, potest sequi melioritas actus, ex melioritate medii in se appetiti; procurabiturque tunc majus bonum divinum, sed contentum nonnisi in meliori medio: cumque utilitas illius medii in finem, non in fine, sed in ipso medio habenda sit, ex ipso etiam medio, desumetur bonitas major.

DIFFICULTAS IV.

De Actibus essentialiter bonis vel malis.

ASSERO 1. *Actus intrinsecè bonus, seu non idèo bonus, quia imperatur, non potest reddi intrinsecè malus; sed neque actus intrinsecè malus, seu non idèo malus, quia imperatur, potest reddi intrinsecè bonus.* Idem assertum sic alii ponunt. *Dantur actus, quibus essentialis est sua moralitas.*

RATIO 1. est. Quia eo casu & redderetur ille actus non bonus & non redderetur; redderetur quidem ut supponitur; non redderetur autem; quia ad hoc contradictionis membrum verificandum nulla posset adferri sufficiens mutatio: vel enim esset extrinseca, & sic intrinsecè non redderet objectum malum: non etiam intrinseca, quia quocunque intrinseco alio de novo posito, jam non hic actus intrinsecè specatus erit malus, sed alius alia intrinseca dicens.

RATIO 2. est. Quia impossibile est, ut essentia rerum mutentur. Ergo nec actus qui est essentialiter bonus, potest reddi essentialiter malus.

RATIO 3. Quia dantur objecta aliqua immutabiliter bona. Ergo & actus dabuntur immutabiliter boni.

ASSERO 2. *Actum intrinsecè bonum vel malum posse reddi bonum vel malum non moraliter.* Utor potius hac phrasi bonum vel malum non moraliter, ut ostendam eadem intrinseca prædicata manere actus, licet extrin-

secè vitientur. **RATIO** Asserti; quia idem actus manens cum sua intrinseca bonitate potest fieri necessariò; Ergo erit bonus non moraliter: quia actus bonus moraliter debet fieri liberè ut suppono; sed idem actus bonus potest fieri non liberè. Ergo. Quod etiam contingeret in odio Dei, si idem numero fiat in phrenesi, quod fieret in pleno potentiarum usu.

ASSERO 3. *Posse actum intrinsecè bonum supernaturalem reddi extrinsecè malum ratione prohibitionis.* Circa hoc assertum divisi sunt Auctores. Aliqui concedunt accedente prohibitionem posse illum reddi malum; ita docuit Durandus, Capreolus, Vasquez, Tannerus, Hurtado, & post illos Ripalda d. 50. f. 8. Negat autem Suarez, Kon. Granado, Gabriel, & post illos Oviedo Cont. 7. n. 37. Alii autem cum Oviedo n. 45. concedunt actum supernaturalem posse prohiberi non tamen fieri malum. Alii concedunt, quòd aliqui actus prohiberi possint, negant id de actu charitatis, in qua sententia fuit Basil. Legionensis, Lorca.

Et quidem quòd Deus possit prohibere actum supernaturalem.

RATIO. Tum quia, ut urget Ripalda cit. si Deus non posset prohibere actum intrinsecè bonum eumque supernaturalem, id idèo esset, quia non potest odisse bonum, sed sine ullo odio boni potest illum actum prohibere, quod ipsum probat; sine ullo odio actus supernaturalis, potest Deus nolle existentiam actus supernaturalis: libera enim est illius existentia. Ergo & prohibitionem potest illam non-existentiam discernere. Tum, quia nulla in hoc repugnantia, possuntque Deo subesse rationes justæ, quibus moveatur, ad formandum hoc præceptum, v. g. etiam ad exercendum suum dominium circa objectum nullam involvens turpitudinem indignam Deo. Tum, quia per multos ex oppositis potest prohiberi actus naturalis bonus; Ergo prohiberi poterit & actus supernaturalis bonus: immò videtur de facto intercessisse prohibitionem aliquorum supernaturalium: est enim supernaturalis conversio Eucharistica, & tamen illa prohibetur fieri v. g. in peccato mortali, & si fiat, ratione illius prohibitionis, redditur extrinsecè mala.

DICES 1. Si posset prohiberi actus supernaturalis intrinsecè bonus, præceptum illud nullius valoris esset: quia daretur de objecto, quod non est transgressibile: & sicut præceptum datum Petro ut sit homo, est præceptum nullius valoris; independentem enim ab omni prohibitionem oppositum non potest fieri: sic etiam supposita prohibitionem actus supernaturalis, non posset jam fieri supernaturalis actus; involveret enim turpitudinem, cujus Deus specialis causa esse non potest.

RESPONDETUR. Negando quòd tunc involveret ille actus supernaturalis turpitudinem